

Răsăritul nostru

Unicul organ Surdo-pedagogic din țară

Director : V. DIMITRIU-LEORDA

Abonamentul 100 lei pe an pe velină

Redacția și Ad-ția : Cal. 13 Septembrie No. 8 București

O atmosferă detestabilă și o școală sacrificată

Am spus că nu vom înceta până când nu ne vom asigura că faptele se răsplătesc după însemnătatea sau după gravitatea lor.

Trăim vremuri în care faptele, în special acelea care poartă germele avidității de arginți și al satisfacției plăcerilor nepermise, ating recorduri neîntrecute mai cu seamă atunci când și menajamentele din partea celor ce n'ar trebui să-l acorde de cât în anumite cazuri, pune și ei o contribuție la aceste realizări de recorduri.

Nu odată ne-au trecut pe sub ochi isprăvi atât de urite și murdare petrecute aiurea fie în afaceri particulare fie în instituții de stat; le cunoaștem și sunt sute de cazuri care zilnic se oglindesc în gazete și care, prin îndrăzneala și cutezanța fapturilor înmărmuresc orice suflet onesc. De sigur, pentru cele din domeniul privat nu am avea decât regret, — căci sunt datorite unor cauze de interes particular al căror efect se răsfășă mai puțin asupra societății, ele ating numai latura morală a ei. Când însă isprăvile urate se rânduiesc în domeniul public, în instituții de stat, nu mai încapem îndoielă că marea publică este călcat în picioare iar legile ce protegesc instituția și avutul ei sunt nesocotite. Sunt nenumărate cazuri din care se vede că, cu toată osteneala păzitorilor de legi, instituțiile pierd și din demnitate dar și din avutul lor constituit din contribuțiunile legale ale contribuabililor către stat. Și în măsura în care acest avut, sub perdea toleranței, apucă drumuri necunoscute, în aceeași măsură sfidarea și nesocotirea legilor și a moralei stârnește revolta publică.

Iată pentru ce — repetăm — nu încetăm a arăta că printre multe cazuri de isprăvi este și acela al școlii de surdomuți din Focșani. Se știe că această școală, veche școală aici în Focșani, azi este strămutată în orașul Alexandria. Se zice că școala aceasta a fost sacrificată pentru învățării ei și acum să se mai sacrifice și învățării pentru ea. Se mai afirmă că de câțiva ani apasă asupra ei o atmosferă grea care a putut fi receptată chiar de forul conducător superior, respectiv. Se poate. Dar ori una ori alta, aceste afirmațiuni, luate ca punct de sprijin în strămoșirea ei, comitute unul și același „tot” pe care l-am văzut arătat la timp și în plin adevăr. Da, dar față de aceste afirmațiuni justificatoare se nasc alte întrebări :

De când, de cine și pentru care din învățatori se știe că școala a fost sacrificată ?

Dacă s'a știut, de cine s'a știut, cu mulți ani în urmă, că școala aceasta merge pe drumul prăbușirii și al sacrificiului, pentru ce nu s'au luat măsurile legale și de moment spre a-i oferi o situație mai dulce și o

viață mai puțin dureroasă ?

Dacă atmosfera ce apasă asupra ei a străbătut până sus, de ce nu s'a improspătat cu altă atmosferă ca aceea de acolo, de sus, și despre care credem că este altfel decât cea de jos ?

Iată cum aceste întrebări, raportate la motivele hotărâtoare în mutarea școlii și cărora nu li s'a dat niciodată un răspuns deși ele au fost bine cunoscute, duc la afirmația dela început că trăim vremurile unei toleranțe neîntreptățite, și în cazul școlii din Focșani, o toleranță conștientă.

Când aci sau constat că cei imputerniciți cu rolul de conducători, prin o pricepere redusă și o atitudine violentă, au căles indignarea celor conduși și s'au făcut posibili nu numai de aprobarea publică dar și de al superioriilor; Când mistificările au acoperit ca o negură toată galeria neorânduților iar cei cu chemare să ridice vălul nebulozității acoperele cifrele registrelor au căzut singure în păcatul furtului; când aceștia au fost triași prin culoarele tribunalelor de unde au recolectat înfrângeri rușinoase; când toată gama faptelor compromițătoare lovește în prestigiul școlii și compromiță pe înaltașii binecăzători cu suferinzi; când în fine toate acestea pun prezantul școlii în dezacorduri uluitoare cu trecutul ei, ce mai rămâne de crezut ? Un singur lucru : inducerea în eroare a autorităților legale superioare prin amestecul politicianismului de azi care, aruncând sămânța descurajării, distruge orice inițiativă de bine și orice energie de muncă. Revenind la școala de surdomuți din Focșani repetăm : Zidurile sunt trupul, învățătorul sufletul ei. Cei în drept trebuie să știe că sufletul ca și zidurile au nevoie de primenire și de aerisire de corectare și de îndreptare. Pentru școala din Focșani așteptăm ca, înainte de a fi mutată, să vedem cum se soluționează problema :

„Școala a fost sacrificată pentru învățării ei, și cum se poate imprăști atmosfera grea în care ea a trăit până azi”. Indreptarea școlii nu stă numai în schimbarea de localitate ci mai mult în înlăturarea răului care i-a sfășiat trupul și avutul ei, în completarea lipsurilor cauzate de un tratament indolent, vitreg și necontrolat care s'a continuat sistematic câțiva ani în șir, dealungul vieții ei. Constatări s'au făcut destule, iar cercetările au descoperit adevăruri crude care au ajuns unde trebuie să ajungă. Să se mistifice aci ? Nu vom crede. Ne place să credem că acolo sunt alte inimă și alte mentalități. Ne place să credem că personalitatea deținătorului de destine școlare nu se va lăsa înfrântă de influențe și speculațiuni interese, sate și nici nu se va coborî să șteargă pe rușinoase de pe o braț, acelorora pentru care școala a fost sacrificată.”

Al cincilea congres internațional al Surdo-muților

Printre nenumărate congrese ținute vara asta la Paris, a fost și acela al surdomuților — 31 Iulie—6 August.

La acest congres au participat 33 delegați din diferite țări și peste 800 francezi.

Prima zi a congresului a

marea secretară-interepretă Hélène Detchebarne, fiică normală a soților surdomuți Detchebarne.

Deschiderea congresului s'a început prin cuvântarea d-lui ministru Jean Zay, care a urât bun sosit delegaților stră-

Federatiei, care a arătat situația învățământului de surdomuți, elogiind memoria abatelii de l'Epée, ctitorul marului institut național de surdomuți și inventatorul alfabetului și mimiceii surdomuților. Terminând, a rugat pe d. ministru Zag, să dea o nouă organizare învățământului industrial, pentru ca surdomuții să-și poată valorifica munca lor în marile industrii naționale.

Delegatul Belgiei a insistat asupra predării învățământului industrial, căreia statul belgian a acordat și acordă o deosebită atențiune.

S'a dat apoi cuvântul delegatului român, d. Dimitriu-Leorda, primit cu ovațiuni la tribuna (României, prin vizita M. S. Regelui Carol II la Paris, Londra și Bruxelles, i s'a făcut, prin delegatul ei, o primire frumoasă, manifestată și de ceilalți surdomuți participanți la congres). D-sa a dezvoltat raportul asupra situației surdomuților din România, declarându-se unanimi cu revendicările națiunii franceze, căreia îi aduce elogii cele mai simțite, care

Institutul național de surdomuți, Rue Saint Jacques Paris.

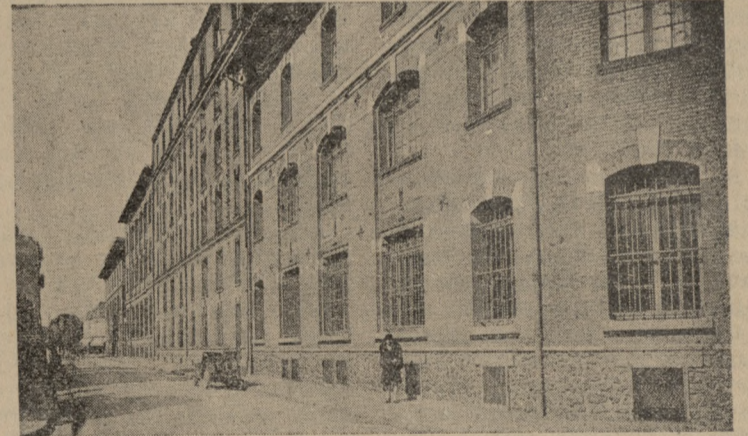
urmărit cu o grandioasă recepție în onoarea delegaților străini la Municipiul Parisului (Hotel de Ville) semnând fiecare în cartea de aur a municipiului.

Dezbaterile congresului au început la ora 2 după amiază, în marea sală d'Lena, sub președinția de onoare a d-lui Zay, ministru educației naționale, președinte al congresului fiind d. Rubens-Alcais, președintele Federației societății de surdomuți din Franța, având ca vicepreședinți pe d-nii Fritz Albrechts, delegatul Germaniei; C. Becher, Danemarca; Robert Dresse, Liegê Belgia; Dimitriu-Leorda, România; Eduard Monu, Bruxelles, Belgia și Frysmann, Polonia.

Asistă la dezbaterile congresului d-nii profesori ai institutului național de surdomuți, în frunte cu d. B. Tholion, inspector general al învățământului de surdomuți francez.

Dezbaterile congresului fiind ținute strict în limba franceză, iar pantomimic, esperanto de fiecare delegat, a cărui raport, scris în limba franceză, a fost citit pentru cei normali de

ini, arătându-le marea atențiune ce Ministerul Educației a dat acestui congres prin participarea în persoană a ministrului acestui departament, insistând la cât se ridică contribuția ce acest minister a acordat școlilor de

Institutul departamental de surdomuți Asnières.

surdomuți, ce astăzi sunt într-o organizare demnă de civilizația mării națiuni franceze.

A urmat apoi raportul Federației societății de surdomuți franceze, prin d. Lucien Morel, secretarul general al

a impresionat profund pe congresiști și pe d-nii profesori ai institutului național de surdomuți pe edificiul căreia delegatul României, ca un omagiu de pioasă recu-

(Urmare în pag. 2-a)

Telegrama președintelui Soc. de Surdomuți către M. S. Regina Maria

Înapoiat din Franța unde am reprezentat Societatea Surdomuților de sub Inaltul Patronaj al Majestății Voastre la congresul internațional obținând succese frumoase, aduc pe această cale Majestății Voastre omagiu cel mai profund din partea tuturor Surdomuților din întreaga lume ce a fost întrunită la Paris și a cărui vitor congres s'a fixat la București. Pentru onorarea Țării noastre

reinoiesc ruga fierbinte pentru accelerarea acordării terenului de Primăria Capitalei pe care să se construiască neîntârziat Casa Tăcerii a căror planuri au fost acceptate de Majestăția Voastră în audiența noastră din Februarie acordându-ne înalta Majestății Voastre intervențiune pentru teren oriunde în jurul Capitalei.

Președinte Dimitriu-Leorda

Psihologia surdomuțului

Este știut că instruirea surdomuțului se face numai prin: ochi. Dacă ne-am mărginit la această simplă remarcă nu ne-am mai ocupa de greutatea și specialul în instrucția surdomuțului de obicei el, nu numai că nu este orb, dar are în general o mare ușurință și o mare finețe în observație. Nu-i suficient să se spună că surdomuțul poate fi instruit prin ochi și că există pentru aceasta excelente cărți speciale, manuale, etc., pentru a-l învăța, procedând cu ajutorul acestora, dela fapt sau dela obiect, la idee. Problema este mult mai complicată și soluțiunea mult mai dificilă.

Vederea nu-i poate da decât percepțiunea directă, obiectivă și individuală a obiectelor și a fenomenelor. Noi, vorbitorii, pentru a ne instrui și a înțelege pe alții

avem nevoie absolută de vorbire. Surdomuțul, neavând vorbirea, nu se poate instrui și neavând deci binefacerea învățământului, rămâne condamnat la o complexă ignoranță a tot ceea ce constituie bagajul nostru de cunoștințe, adică: desvoltarea mintală, intelectuală, morală și socială. Surdomuțul care este surd, neputând să audă vorbire și neputând avea nici idea pe care alții o pot auzi și o pot înțelege, se găsește, natural, condamnat mutilității și izolării sociale.

Neînțelegând decât gesturile care se văd, el nu pricepe ce se petrece în jurul lui când vede pe cei cu auz comunicând și vorbind fără gesturi; el se simte izolat între aceștia și ia obiceiul de a trăi singuratec, abandonat, cât timp instrucțiunea nu-i vine

în ajutor. Indată însă, ce el a căpătat un mijloc de comunicare cu alții, îl vedem schimbându-se, transformându-se: în loc să trăiască rătăcind, caută o apropiere de semenii lui, devine curios și se forțează prin toate mijloacele să înțeleagă și să să facă înțeles. S'a remarcat într'adevăr, și se zice că surdomuțul amenințat de efectul înfirmității lui: de a fi condamnat la izolarea de semenii lui, se silește să observe tot mai mult, să vadă mai bine și să caute a se folosi de tot ceea ce îi permite comunicarea cu ceilalți. El caută să imiteze. De aci încolo năvăl altceva decât întrebunțarea gesturilor și a imitației mai ales, în care surdomuțul excellează și care devine un bogat izvor de resurse în învățarea vorbirii prin mișcările imitative ale respirației, ale gurii, ale buzelor și ale limbii în articularea sunetelor.

(Continuare în pagina 2-a)

M. Felix Martin (1844-1917)

M. Felix Martin, sculptor, cavalier al Legiunii de onoare, premiat al doilea din Roma, membru al Societății artiștilor francezi, cunoscut peste tot ca autor al statuii abatelui de L'Épée, așezată în curtea de onoare a Institut. Național de Surdo-Muți din Paris, fost elev al acestui așezământ, a murit la 4 Ianuarie 1917, în vârstă de 72 ani. Născut la Neuilly-sur-Seine, la 2 Iunie 1844, M. Felix Martin a fost copilul cel mai mic al deputatului Louis Martin, și nepotul lui Alex. Martin, primar de Orleans, deputat al Constituantei și a adunării legislative (1848—1851).

Dispariția acestui artist de mare distincție, ale cărui producții sunt marcate cu pecetea cea mai pătrunzătoare a celei mai fine observații și a cărui știință de compoziție a fost definitiv consacrată de critică, a fost viu simțită de către întreaga lume tăcută. M. Felix Martin, care era venerat de toți surdo-muții care-l cunoșteau, s'a clasat, prin talentul său de nediscutat, în primul rang al surdo-muților de elită, cari nu recunoșteau a vedea în infirmitatea lor o notă de absolută inferioritate. Desmoștenii auzului au pierdut printr'insul cel mai imputernicit reprezentant al lor. De câte ori opera sa importantă n'a fost evocată în sprijinul revendicațiilor lor legitime.

În felul nemuritorului abate de Epée, ale cărui fapte le-a continuat, M. Felix Martin a înscris numele său, în litere de nesters, în cartea de aur a surdo-muților și a mintirea sa se va transmite din generație în generație. Așa precum se poate constata, vizitând colecția pe care

re Institutul Național din Paris este fericit și mândru de a o poseda, Felix Martin ocupă un loc de onoare în „Museum universal al Surdo-Muților“, pentru cari fu unul din cei mai mari binefăcători.

Regretatul director al Muzeului universal Surdo-Muților, Auguste Bayer, rezumând într'o scurtă notiță viața lui Felix Martin, cu ocazia dăruirii statuii abatelui de L'Épée Institutului din Paris, spune: „Un vechiu elev al Institutului național de Surdo-Muți de pe strada Saint-Jacques, și al Școlii de Arte-Frumoase, M. Felix Martin, surdo-mut din naștere, și-a impus benevol misiunea de a răsplăti abatelui de L'Épée, datorită de recunoștință a fraților săi de suferință, cari datoresc emanciparea lor intelectuală și morală; el a conceput să execute un grup care să reprezinte pe abatele de L'Épée instruind un tânăr surdo-mut.“

Acest grup monumental, care a obținut o mențiune marcabilă la ultima expoziție, nu a putut să fie mai bine plasat, în gândul autorului, decât în curtea Institutului național din Paris, leagănul tuturor școlilor de surdo-muți din întreaga lume.

Acest grup reprezintă generațiile de elevi cari păzesc în Institut, faptele binefăcătorului surdo-muților, reproduce de un sculptor lipsit ca și ei de auz și de groiu; ea va fi totdeauna o mărturie vie de recunoștință și un motiv derâvnă de întrecere pentru elevi, arătându-le ce pot face munca și perseverența pentru a descoperi facultăți pe cari le-au primit asemenea celorlalți oameni. a a

Al cincilea congres internațional al Surdo-muților

(În continuare din pagina I-a)

noștință a fixat 2 plăci artistice lucrate în bronz în amintirea inventatorului alfabetului și mimiceii surdo-muților, bunului abate de L'Épée și profesorilor H. Marichelle; B. Thollon și Collignon, pentru marea contribuție adusă dezvoltării învățământului vorbirei surdo-muților, generalizat în întreaga lume.

Au urmat la raport delegatul Germaniei d. Fritz Albrechts, arătând situația surdo-muților din Germania care, datorită d-lui Hitler, este pe cale de a se îmbunătăți.

Urmează apoi la raport rând pe rând, delegații Suediei prin d. M. Levera; Jugoslaviei, prin V. Ramdanovitch și Bulgaria prin J. Panizel, cari votează moțiunea congresului.

Statele Unite ale Americii, prin d. profesor Skyberg, om inteligent, cunosător al mimiceii surdo-muților, a susținut singur raportul în acest limbaj, arătând situația înfloritoare a învățământului de surdo-muți din această țară depărtată, dovadă stărea excepțională de ameliorare în care se găsesc surdo-muții acestei țări, prin deosebita atențiune dată organizării învățământului industrial.

Grecia și Polonia au ținut să trimească la acest congres ca delegați pe d-nii directori ai institutului lor de surdo-muți, cari au spus că învățământul lor fiind introdus de curând, n'au venit decât să culeagă roade la școala franceză.

Congresul s'a încheiat a 2-a zi la ora 6 seara, iar la ora 9 seara, în aceeași zi, s'a dat un mare banchet în onoarea congresiștilor, în saaloanele Hotelului Lutetia, la care a luat parte d. ministru Zay, și d. G. Cogniot, deputat de Paris.

După banchet am asistat toți la o piesă teatrală, juca-

tă admirabil de surdo-muți francezi, adevărați artiști care ne-au delectat timp de 2 ore.

Celelalte zile au fost închinate vizitărei expoziției internaționale de artă tăcută unde, prezidând deschiderea salonului, am văzut adevărate opere de artă ieșite din mâini maestrite ale surdo-muților a căror lucrări stau pe linia întâia a marilor talente.

Aci expun 58 artiști ai diferitelor țări, despre care voi scrie într'un număr viitor.

S'a vizitat cele 2 mari institute naționale de educarea surdo-muților: Rue Saint Jacques și Rue de Nantierre, Asnieres, unde am rămas impresionat de măreția acestor localuri adevărate laboratoare de educare a surdo-muților, unde nu lipsește absolut nimic ce formează obiectul deinstrucție a unui asemenea învățământ în care nobila Franța a înțeles să fie de totdeauna, întâia între statele civilizate.

Am pășit pragul lor smerit, închinându-mă în fața mărețelor figuri ale abaților de L'Épée și Sicard cărora se dădorec toate acestea și a căror figuri scumpe tuturor surdo-muților, sunt imortalizate în bronzuri și picturi mărețe de artiști surdo-muți foști elevi ai acestor institute.

Institutul din Rue Saint Jacques posedă o sală mare în care sunt adăpostite o mulțime de opere de artă produsă de mâinile geniale ale surdo-muților cu care acest institut se mândrește de a-i fi avut de elevi.

Congresul s'a încheiat cu o excursiune la Ramboiullet, Versailles, Fontainebleau și Barleizon.

Viitorul congres s'a fixat a se ține la București, în urma propunerii mele.

V. DIMITRIU-LEORDA

Lista donatorilor „Casei tăcerii“

Au mai trimis pentru fondul de construcție a „Casei tăcerii“: Câte 500 lei: Fabrica de timbre Filaret; clubul Tinerimei loco.

Câte 450 lei: Parohia com. Ciocârlia-Constanța.

Câte 250 lei: Primăria Sannicolaul-Timiș; dir. gimn. ind. de fete Soroca; Ad-ția de plăți și încasări Rădăuți; Pretura Sulița-Hotin; Banca Comerc. Română; Pretura Arbore-Suceava; Prefectura jud. Severin; Regimentul 33 Dorobanți-Tulcea; Regt. 2 cai ferate-loco; Monetăria Națională loco; Tesătoria Ariană-Focșani; Comp. Continent de export Brăila; Vama Cernăuți Intrepozite; Vama Timișoara-Intrepozite; Regt. 4 Ilfov; Petroliera Română loco; Regt. 8 grăniceri; Bis. Maica Domnului Dudu-Craiova; Mân. Adam-Tutova, Șc. Menaj Gh. și Maria Filipescu loco; Vama Sighet Marmarajiei; frații I. E. A. Foch-Brașov; Spit. Militar-Galați; Bis. Sf. Nicolae-Buzău; Soc. mutilați. inv. de război loco; Parohia bis. Adâncă-Dâmbovița; Epitr. bis. Sf. Paraschiva-Brăila; Parohia bis. Slobozia Câmpina-Prahova; Sf. mânăstire Ghighiu-Prahova; Serviciul sanitar al orașului Pitești; Mân. Cozia-Vâlcea; Pretura Negru Vodă-Constanța; Sf. mânăst. Palmaci-Gorj; Poliția de reșed. Bistrița; Chestura poliției Măgurele; Mân. Râșca-Bănaț; „Romitex“ S. A. Timișoara; Camera de com. și ind. Tg. Mureș; Of. parohial ort. rom. Arad; Prot. V. Popovici Râșcani-Baia; Parohia Focșani.

bis. Zigmari-Argeș; Cam. agr. Teleorman; Prim. Puești-Prahova; Cam. de com. și ind. Zalău, Bis. Sf. Treime-Câmpina; Regt. de gardă 2 art.; Bis. Sf. Voevozi-Tg. Neamț; Dir. gimn. ind. de fete Botoșani; Eliade și Gross Lăcătușeria-Timișoara; „Fero-mail“ S. A. R.-Ploiești; Stareț. eparh. mân. Tismana-Gorj; Camera de com. și ind. Botoșani; Dir. șc. prim. nr. 1 fete Galați; Pretura Iarmut Tv. Mică; Soc. „Talpa“-Tulcea; „Standard“ fabrica de ciorapi-Timișoara; Vama Corabia-Romanași; Prim. Mihăileni-Dorohoi; Parohia Cobadin-Constanța; Sf. mân. Neamț; Dir. lic. ind. fete Ploiești; Șc. nr. 2 b. Soroca; Fabr. Siegler et Co. Cernăuți; Soc. hotelurilor Caz, Sinaia; fabrica de pulbere-loco; Parohia Catedralei Tighina; Regt. jand. pedestri-loco; frații Ladstattes-Timișoara; Primăria Lipova - Timiș - Torontal; Pretura Storoj. Adâncata; Lic. com. de băieți-Brăila; preot D. Măbșej com. Saba Cet. Albă; Schmeid-hoffer și Schön-Reghin; Pretura Călniștea-Drăgășești; Primăria Mogoșești-Ilfov; Moara Sânta Ana Arad; Șc. prim. nr. 2 Dicio-sânmartin; Cercul de recrutare Nășăud-Bistrița; pretura Dobra-Hunedoara; moara Gizella Rovine-Arad; liceul bulgar de fete Bazargic; Uzinele de fier și domeniile Reșița; liceul industrial de fete Arad; Cercul de recrutare Argeș; Ad-ția financiară de încasări și plăți Botoșani; inspectoratul regional de jandarmi

Să rădem!

Lelea Horten, a cărei rătăcitate era cunoscută în tot satul Șcheii, trimise feciorul după popa Lazăr să vie s'o spovăduiască și s'o împărtășească, fiindcă se simțea slăbită rău.

— Se duce lelea Hortin, își dădu părerea o cumătră către alta.

— Se duce sărmana, se duce, o aprobă cealaltă. Și cred că se va duce de-a dreptul în cer.

— Cum așa?, se miră prima.

— Păi, ca să-i fie de ajutor lui Sf. Ilie la... tunete și la trăsnete.

DRAGOȘ P. SUC

Ziarul „Răsăritul Nostru“ caută, în fiecare oraș de reședință, distribuitori destoinici.

Doritorii se pot adresa la Administrația ziarului „Răsăritul Nostru“ Calea 13 Septembrie No. 8 București 6.

FILME.

— Noi de la radio.

— Și...

— Și vrem să vedem dacă n'aveți cumva aparat de radio.

— ?... — încep să râd.

— De ce răzi matale? — mă întrebă unul dintr'înșii (erau doi de tot), un tânăr pudrat și parfumat, ca o... aia de la răposata Crucea de Piatră.

— Pentru că aici locuiește d-l Leorda, președ. soc. de surdo-muți, el singur surdomut, iar doamna la fel.

— Așa?

— Da.

— Și unde e d-nelui? Vrem să vorbim cu d-sa.

— Cu părere de rău, nu se poate.

— De ce, mă rog?

— Pentru că e plecat la Paris.

— Cum?

— Da.

— Și astea ce sunt, mă rog? — mă întrebă al doilea, tot un tânăr ca și primul, arătând în spre armata lui Vasilică.

— Busturi, statui.

— Așa de murdare? — se miră el. Și așa de ciopârțite? De unde le are el, mă rog, și ce face cu dânsule?

Începu din nou să râd.

Cum? Domnii ăștia pudrați, frizați, dungați și par-

fumați, cari sunt în serviciul soc. de radio-emisiune, își dau aere de intelectuali și primesc cu siguranță o leafă destul de grasă, nu-l cunosc pe sculptorul Leorda, pe care-l cunoaște o țară întreagă? De București nici nu mai vorbim, căci îl cunosc și copiii de pe stradă.

Atâta prostie nu mi-aș fi putut nici odată concepe în capetele lor frizate și pudrate.

— De unde le are și ce face cu ele? — îi răspunsei eu în doi peri. E lucru foarte simplu. A făcut parte din comisia de desgropare a Pompeiului...

— Iar astea ?...

— Nu sunt de cât operele marilor sculptori Braburaputra și Gange, cari au trăit de acum două mii ori două mii de ani, în Tumburtu, regiunea Patagoniei, situată chiar în mijlocul Pompeiului. Sunteți lămurii acum?

— Lămurii, mulțumim.

Și au plecat pușcă donjuanii mei, uitând și de radio și de tot și nici nu cred să se mai întoarcă vreodată.

Lecția cred că le-a fost pe deplin meritată, nu e așa iubiți cititori?

DRAGOȘ P. SUC

Psiologia surdomutului

Continuare din pagina I-a

telor. De aceea demutizarea trebuie să fie considerată ca pură imitație până în momentul în care surdomutul a înțeles valoarea și utilitatea semnelui bucal sau labial ca mijloc de comunicare cu semenii lui. Din acest moment în spiritul lui se produce o profundă schimbare: cum pricepe un mijloc de a fixa și tălmăci propriile lui impresii; în curând întrebuințarea conștiință, adică cu pricepere și voință a semnelor bucale (labiale), a semnelor artificiale, convenționale, vorbele, pregătește în el o muncă spontană, de apropiere sau îndepărtare de coordonare și de clasi-

ficare între lucrurile reprezentate în conștiința lui prin vorbe-semne. Aceste vorbe care exprimă lucrurile, ca și desemnul lor, le apropie sau le îndepărtează, le provoacă coordonarea și asocierea lor, le fixează, constituind astfel: germeul gândirii.

Vedem dar, că, surdomutul din punct de vedere psihologic este o fire diferită de ceilalți oameni, adică un anormal. Dar anomalie psihologică a lui trebuie să fie distinctă cu grijă, din alte anomalii propriu zise, ca: arieația, imbecilitatea sau idiofenia. Surdomutul este anormal psihologic

gic și anormal cerebral prin absența simțului auditiv.

Prin mijlocul demutizării și prin vorbirea utilizată prin semnele labiale, orale, surdomutul va ajunge să capete o instrucție și o educație relativ bună, ba chiar că unui egalează și chiar întrec, dacă sunt excepțional de bine dotați și bine instruiți, pe cei auditori mediocri.

Dacă surdomutul are deci o psihologie aparte, a infirmității lui, trebuie cu toate acestea să remarcăm că ea nu este aparte, propriu zis, decât prin împiedicarea dela vorbire, și aceasta, pentru faptul că ea (vorbirea) de la început a fost singurul mijloc de comunicare și înțelegere între oamenii societăților civilizate.

S. Ș.